

## STRESZCZENIE

Celem niniejszej rozprawy doktorskiej jest zweryfikowanie czy obowiązujące przepisy polskiego Kodeksu cywilnego ograniczające osobom głuchym możliwości występowania w charakterze świadków testamentów lub sporządzania określonych form testamentów są uzasadnione w świetle dorobku nauk prawnych i psychologii. Autorka określi historyczne uwarunkowania wprowadzenia ww. regulacji, dokona ich doktrynalnej analizy i tym samym zbierze stosowne informacje, które zostaną skonfrontowane z osiągnięciami psychologii. Dalsza analiza posłuży jako podstawa do wniosków *de lege ferenda*.

Pierwszy rozdział zawiera definicję testamentu i opisuje jego historyczną ewolucję, ze szczególnym uwzględnieniem polskiego ustawodawstwa, zarówno zwyczajowego, jak i pisanego. Na tym tle omówione zostaną aktualne przepisy prawa spadkowego, jego trendy, także obecne ograniczenia osób głuchych w odniesieniu do możliwości sporządzenia testamentu alograficznego.

Drugi rozdział dotyczy analizy samego zjawiska głuchoty, zarówno pod względem biologicznym, jak i psychologicznym. Przedstawiono światowe kierunki aktywizacji społecznej, edukacyjnej i zawodowej osób głuchych, a także podjęcie tak zwanej kultury Głuchych oraz nazewnictwo języka migowego.

Rozdział trzeci konfrontuje wiedzę prawniczą i psychologiczną, autorka dokonuje właściwej oceny adekwatności i aktualności ograniczeń nałożonych na osoby głuche w prawie spadkowym.

Polemika z rozdziału trzeciego staje się przedmiotem badań empirycznych w rozdziałach czwartym i piątym. Po opisanu w rozdziale czwartym głównych hipotez i problemów badawczych oraz grup badawczych, zastosowanych metod, w rozdziale piątym autorka prezentuje informacje zebrane wśród grup badawczych i wyciąga z nich wnioski co do: sędziów, notariuszy, tłumaczy języka migowego i samych osób głuchych. Na koniec autorka opisuje własne wnioski *de lege ferenda*, oparte na wszystkich zebranych informacjach.